

**IZBOSKAN
TUMANLARARO
IQTISODIY SUDI**

**IZBOSKAN INTER-
DISTRICT
ECONOMIC COURT**

171200, Andijon viloyati, Izboskan
tumani,
Poytug' shahri, Mirzo Ulug'bek
ko'chasi, 2-uy

171200, Andijan region, Izboskan
district, Poytug city, Mirzo Ulugbek
street, 2

Tel: (+99874) 312 28 67 Fax: (+99874) 312 28 63 e-mail: i.izboskan@sud.uz

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН
ҲАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ**

Избоскан туман

**2022 йил 28
ноябрь**

**4-1704-2201/1531-сонли
иш**

Избоскан туманлараро иқтисодий судининг судьяси Р.Асқаров раислигида, судья ёрдамчиси А.Султоновни котиблигида, Андижон вилояти Балиқчи тумани фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер егалари Кенгаши Шерали нияти фермер хўжалигининг манфаатини кўзлаб, "Tetratex" масъулияти чекланган жамияти ҳисобидан 7.029.687 сўм асосий қарз, 1.546.531 сўм пеня ундириш тўғрисидаги даъво аризаси юзасидан қўзғатилган иқтисодий ишни, Кенгаш вакили Н.Тохлибоева (ишончнома асосида), фермер хўжалиги раҳбари Ш.Абдуразаков, жавобгар вакили М.Мамадиев (ишончнома асосида)лар иштирокида, Избоскан туманлараро иқтисодий суди биносида очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И:

Андижон вилояти Балиқчи тумани фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер егалари Кенгаши (бундан буён матнда "Кенгаш" деб юритилади) Шерали нияти фермер хўжалиги (бундан буён матнда "Даъвогар" деб юритилади) манфаатида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, "Tetratex" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда "Жавобгар" деб юритилади) ҳисобидан 7.029.687сўм асосий қарз, 1.546.531 сўм пеня ундиришни сўраган.

Суд мажлисида Кенгаш вакила ва фермер хўжалиги раҳбари - жавобгар билан 28.03.2021 йилда пахта ҳом-ашёси ва уруғлик пахта харид қилиш бўйича контрактация шартномаси имзоланганлиги, унга кўра даъвогар томонидан жавобгарга пахта маҳсулоти етказиб берилган бўлсада, жавобгар томонидан 7.029.687 сўмлик маҳсулот ҳақи тўланмаганини билдириб, асосий қарздорлик билан бирга ҳисобланган пеняни тўлиқ ундириб беришни сўради.

Суд мажлисида жавобгар вакили ўз кўргазмасида - даъво юзасидан ўзининг эътирозларини билдириб, даъвогар томонидан топширилган пахта хом ашёси учун тўловни тўлиқ амалга оширилганлиги сабабли суддан даъво аризани қаноатлантиришни рад этишни сўради.

Суд тарафлар вакиллариининг фикрини тинглаб иш хужжатларини ўрганиб, қуйидаги асосларга кўра даъво аризани қаноатлантиришни рад этишни лозим топди.

Чунки, даъвогар билан жавобгар ўртасида “Пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид қилиш бўйича 28.03.2021 йилда 241/2021-сонли контрактация шартномаси” (бундан буён матнда “Шартнома” деб юритилади) тузилган.

Шартноманинг 1.1-бандига кўра, “Хўжалик” 2021 йилнинг бизнес режасига асосан 20.9 гектар ер майдондан “Анд-35” навли 89.7 тонна пахта хом ашёсини “Харидор”га етказиб бериш, “Харидор” эса ушбу маҳсулотни келишилган муддатларда қабул қилиб олиш ва муайян нарх бўйича ҳақини тўлаш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

Шартноманинг 4.5-бандига асосан, “Хўжалик”га етказиб берган маҳсулот қийматининг 100 фоизи ҳисобидан терим учун юборилган пуллар ва бошқа харажатлар чегирилганидан қолган қисми ҳамда уруғлик пахтанинг 1-босқич (50 фоиз) қийматини ҳосил йилнинг 31 декабрга қадар тўлаб берилади.

Етказиб берилган уруғлик пахта учун қолган ҳақни “Харидор” уруғлик тозаланиб, саралангандан кейин, лекин 2021 йил 31 августдан кечиктирмасдан тўлиқ тўлаб бериши белгиланган.

Даъво аризаси судга келиб тушган кунда яъни, 07.11.2022 йил ҳолатига жавобгар томонидан қарздорлик тўлиқ тўлаб берилган.

Ушбу ҳолат жавобгар томонидан тақдим этилган 11.01.2022 йилдаги 246-сонли 290.964.336,97 сўм, 21.01.2022 йилдаги 245-сонли 51.622.500 сўм ва 25.01.2022 йилдаги 244-сонли 51.622.500 сўмлик тўлов топшириқномалари билан ўз тасдиғини топди.

Суд, асосий қарздорликни ундириш талабини асоссиз бўлганлиги учун қаноатлантиришни рад этганлиги сабабли пеня ундириш қисмини ҳам асоссиз деб ҳисоблайди ва қаноатлантириш рад этишни лозим топади.

Зеро, Ўзбекистон Республикаси ИПКнинг 68-моддасига биноан, ишда иштирок этувчи ҳар бир шахс ўз талаблари ва эътирозларига асос қилиб келтираётган ҳолатларни исботлаши керак.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодекси 465-моддасига мувофиқ,

контрактация шартномасига мувофиқ қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи қишлоқ хўжалиги маҳсулотини қайта ишлаш ёки сотиш учун бундай маҳсулотни харид қиладиган шахсга — тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу маҳсулотни қабул қилиш, унинг ҳақини шартлашилган муддатда муайян баҳода тўлаш мажбуриятини олади.

Суд, ишни кўриб чиқиш билан боғлиқ суд харажатларини ундириш масаласини муҳокама қилган ҳолда давлат божини ундирмасликни лозим топди.

Чунки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 10.10.2017 йилдаги ПҚ-3318-сонли Қарорининг 3-банди олтинчи хатбошисида, ¹~рмер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари манфаатларини злаб судга давлат божи тўламасдан даъво аризалари, давлат ва

хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари, уларнинг мансабдор шахслари хатти-ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоятлар тақдим этиш мумкин бўлиб, мазкур даъво аризасини қаноатлантириш рад этилганда манфаати кўзлаб даъво аризаси киритилган фермер, деҳқон хўжалиги ва томорқа ер эгаларидан давлат божи ундирилмайди деб белгиланган.

Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги қонунини 9-моддаси 18-бандига асосан, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва туманлар фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашлари — фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларининг манфаатларини кўзлаб қилинган даъволар юзасидан давлат божи тўлашдан озод.

Бинобарин суд, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодексининг 236, 465-моддаларини, Иқтисодий Процессуал Кодексининг 68, 118, 176-180, 186, 188-моддаларини ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 10.10.2017 йилдаги ПҚ-3318-сонли Қарорини қўллаб,

ҚАРОР ҚИЛДИ:

Даъво аризани қаноатлантириш рад этилсин.

Андижон вилояти Балиқчи тумани фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши томонидан тўлаб чиқилган 24.000 сўм почта харажати ўзининг зиммасида қолдирилсин.

Давлат божи тарафлардан ундирилмасин.

Мазкур ҳал қилув қароридан норози тараф у қабул қилинган кундан бошлаб бир ойлик муддат ичида шу суд орқали Андижон вилоят судига апелляция тартибида шикоят қилиши мумкин.

Раислик этувчи,

судья

Р.Асқаров

